

GEN. JÓZEF HALLER SKŁADA PRZYSIĘGĘ JAKO NACZELNY DOWÓDCA ARMII POLSKIEJ WE FRANCJI, 6 X 1918 R. FOT. NAC

SPIS TREŚCI

IDEA NIEPODLEGŁOŚCI

Paweł Naleźniak – Bilans otwarcia niepodległej Polski – pierwsze miesiące 3

Powracająca na mapę Europy po prawie półtorawiekowej niewoli Rzeczpospolita stanęła przed ogromem wyzwań, którym musiała sprostać. Wydawało się to niemożliwe – na ziemiach trzech zaborów wszystko przecież było inne: systemy polityczne, gospodarcze, społeczne, religijne i kulturowe, a nawet mentalność mieszkańców.

Anna Marcinkiewicz-Kaczmarczyk – Ochotnicza Legia Kobiet w walce o niepodległość (1918–1922) 19

Inicjatywa powołania Ochotniczej Legii Kobiet narodziła się we Lwowie w trakcie trwania wojny polsko-ukraińskiej. Po ataku wojsk ukraińskich na Lwów w listopadzie 1918 r. zarządzono tam powszechną mobilizację, zachęcając również ludność cywilną do udziału w obronie miasta.

Mariusz Kwietniewski – Major de Gaulle i wojna polsko-bolszewicka 29

Podczas wojny Polski z sowiecką Rosją przebywał w Polsce przyszły generał i prezydent Francji Charles de Gaulle. Nie był to jego ani pierwszy, ani też ostatni pobyt nad Wisłą. Jednak w lipcu i sierpniu 1920 r. znalazł się on w samym centrum Bitwy Warszawskiej, znacząc swój szlak bojowy na ziemi chełmskiej, Wołyniu, Zamojszczyźnie, południowym Podlasiu i Mazowszu. Mirosław Lewandowski

Mirosław Lewandowski – Piłsudczykowski nurt niepodległościowy w PRL w latach 1956–1979 37

Adam Chmielecki – Postkomunizm czy pełna niepodległość? 49

SYLWETKI

Piotr Niwiński – „Jastrząb”. Porucznik Józef Bandzo (1923–2016) 59

Łukasz Chrobak – Poseł, przemysłowiec, społecznik, kurator Ossolineum.

Ostatni ordynat przeworski Andrzej ks. Lubomirski (1862–1953) 70

Jarosław Szarek – Najważniejsza
Niepodległość. Włodzimierz Kapczyński
(1929–2018) 79

Daniel Szlachta – Górnik, związkowiec,
wojewoda Józef Rymer (1882–1922) . . . 89

KOMENTARZE HISTORYCZNE

Tomasz Domański, Alicja Gontarek
– Polskie relacje o walce w getcie.
Nieznane dokumenty VI Brygady
Kontrwywiadowczej Obszaru
Warszawskiego Armii Krajowej
o powstaniu w getcie warszawskim 101

Elżbieta Pietrzyk-Dąbrowska – Traumatyczne
powojenne w społeczeństwie polskim . . 113

SZLAKI NADZIEI

Sebastian Rosenbaum – „Wszystkim
prowincjom Polski zejść przyszło
na krwawe rzemiosło”. Ślężacy pod
Monte Cassino 127

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

Działać w trudnych warunkach.
Z dr. hab. Krzysztofem Szwagrzykiem,
Zastępcą Prezesa IPN, dyrektorem Biura
Poszukiwań i Identyfikacji, rozmawia
Kinga Hałacińska 147

OPOWIEDZIANE

Opór ma sens. Błażej Wyszowski 156

Kolegium:

dr hab. Adam Dziuba, dr Wojciech Frazik,
dr Piotr Grzelczak, Adam Hlebowicz,
dr Kazimierz Krajewski,
dr hab. Mariusz Krzysztofński,
dr Marcin Majewski, dr hab. Filip Musiał,
dr hab. Piotr Niwiński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813, wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiowski (jakub.golebiowski@ipn.gov.pl),
Kinga Hałacińska (kinga.halacinska@ipn.gov.pl),
Romuald Niedzielko – zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedzielko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Anna Zechenter (anna.zechenter@ipn.gov.pl),
Piotr Życieński – fotoreporter

Sekretariat:

Maria Wiśniewska
(tel. 22 5818819, maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny, projekt okładki i łamanie:

Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadryniak-Saracyn

Adres do korespondencji:

ul. Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Druk:

LEGRA Sp. z o.o. ul. Albatrosów 10c,
30-716 Kraków

Na okładce:

Józef Piłsudski,
dowódca I Brygady Legionów w 1914 r. Fot. NAC
Autorem zdjęcia Jana Pawła II przy mogile
żołnierzy z 1920 r. w poprzednim numerze
na ostatniej stronie okładki jest Piotr Życieński.

NA STRONIE OBOK: EDWARD OKUŃ, MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI, 1919 R.
FOT. WIKIMEDIA COMMONS